

V svesti sem si, da bi se bil dal še marsikak nedostatek odpraviti ob popravljanju tiskanih pol; toda naj se blagovoli upoštevati, da so knjigo stavili na Dunaju stavci, ki niso večji slovenščini, in ki so zato delali toliko in takih tiskovnih napak, da je že njih poprava sama zahtevala prav — nečloveškega napora; dušo sem skoraj pustil pri tem popravljanju!

Bodi knjiga spomin razumu in marljivosti preblagega Lendovškega!

V Kranju, 14. aprila 1897.

Anton Štrifof.

Jasnim besedam gosp. izdajatelja ni treba mnogokaj dostavljati. Tu omenjeni knjigi z Lendovšekovo »Početnico« vred sta prvi pripomoček za pouk v slovenščini po direktni metodi, ki je edino prava v vsakem jezikovnem pouku; sedaj se nje nasprotniki ne bodo mogli več izgovarjati, da za-njo ni nič učil, in tako se polagoma izrinejo in nadomestijo stare vere »šprahbuh«, ki se naslanjajo na slovniško metodo. Seveda bo treba v ta namen iz »Početnice« slovniški del izločiti ter ga razširiti v posebno slovnico, ki bi ves čas rabila poleg »Čitanke«. — Izboru posamičnih beril bi imeli semtertja prigovarjati. Če je resničen slovenskega pesnika in slovestvenika izrek, da Vodnik je vvod v knjigi našega pesništva, a Prešeren njega prvo poglavje, potem se še veliko bolj po pravici obrne ta izrek na našo prozo, katere prvo poglavje je — Levstik, in slovničar, ki uči tujca sedanje knjižne slovenščine, ga seveda ne bode pital z »vvodom« slovenske proze, ampak prestopi takoj k — prvemu nje poglavju. — To bi pripomnili g. izdajatelju, da ne bi vedeli, da so mu bile roke vezane, in da se je on lotil mučnega popravljanja Lendovškovega rokopisa zgolj z namenom, da se s honorarjem omogoči slovenska vzgoja Lendovškovih otrok. Sapienti sat! — Pri drugi izdaji pa g. izdajatelj gotovo upošteje naše želje tudi glede izbora prozaičnih sestavkov.

Slovanska knjižnica je v snopiču 60.—61. (cena 36 kr.) prinesla — Zamejskega poezije. Str. 128. — Zamejski je čitateljem našega lista star znanec, in v tej zbirki najdejo poleg nekaterih novih poezij marsikatero dobro znanko, poslano nam v prejšnjih letih izza meje. — O tej zbirki izpregovorimo še obširneje. — Takisto »izza meje« nam je ravno kar došla lepa prigodnica, ki jo je zložil »k poroki prof. dokt. Franceta Musonija z blagorodno gospodično Velišičevo v Vidmu, aprila 1897 Ivan Trinko.« Udine. Tipografia del patronato. 1897. Str. 7 male 8°.

K Prešernovi pesmi o povodnem možu. V 3. številki letošnjega »Ljubljanskega Zvona« je priobčil gospod L. P. prav zanimljivo razpravo o Prešernovi pesmi »o povodnem možu«. V tem spisu navaja dvakrat poročilo Valvazorjevo o imenu one deklice, katero je baje odnesel povodni mož, ter jo imenuje »Urško Šeferin«. Ker je gospod pisatelj obakrat ime enako zapisal ter celo na končni zlog postavil znamenje naglasa, ni dvomiti, da misli, da se je ona deklica zvala »Šeferinova«. Res je na Kranjskem podobno ime »Čefarin« navadno. Vendar ni dvoma, da se dotično dekle ni zvalo Šeferin, négo da je končnica »in« samo sufiks za poznamenovanje ženske, kakor je pri nas »ova ali ovka«. Valvazor piše ime »Ursula Schäfferin« t. j. Urša Schäfferjeva ali Schäfferjeva. Moško ime je torej »Schäffer«.

Tako prirojenih imen ne nahajaš samo v Valvazorju, kolikor hočeš, nego tudi nemška književna povestnica nam proži za to zglede n. pr. Louise Karschin, Karoline Neuberin i. t. d. —

Bog i Hrvatska se zove knjiga, katero je sestavil g. župnik Iv. N. Jemeršić, znani pisatelj knjige »Majka u radu za Boga i Hrvatsku«, ki je i Slovencem dobro znana. — Vso knjigo, o kateri o priliki morda izpregovorimo še podrobnejše — proveva iskreno rodoljubje in srčna pobožnost. Pisatelj sam nam pripoveduje o njenem namenu: »Ko se je nedavno glasoviti propovednik in italijanski pisatelj, jezuit Zochi, poklonil sv. očetu papežu Leonu XIII., mu je ta rekel med drugim: »Oče, pišite članke! Oni bodo v mnogih slučajih več koristili nego propovedi; kajti kamor ne seže propovednikova beseda, tja pride knjiga ali časopis. Čitajo jih tudi taki, ki ne slušajo propovedi«. In tako je tudi on podal zbirko člankov, želeč, da se razširijo po vsej domovini.

Pisatelj je znan tudi Slovencem po vseh svojih vrlinah — ki so morda ob enem tudi njegove slabosti. On je velik, navdušen idealist — in kot idealist premotruje vse stvari. Njegova vznesena beseda gotovo marsikoga pridobi in vzbudi za dobro stvar, toda marsikomu vcepi skepticizem ali mu celo privabi posmeh na ustnice.

Želimo, da se knjiga razširi tudi med Slovenci, da se takisto kakor njegove »Majke« priredi tudi te lepe knjige prevod, ki bi bil seveda primeren našim razmeram. Ako se ne motimo, je priobčila »Edinost« že poslovenjena nekatere poglavja. »Družba sv. Mohorja« si ne more želeti primernejše knjige za svoje publikacije, nego je ta. Gotovo bi obrodila mnogo več sadu, nego tisti mistični in pietistični neskončno dolgi životopisi svetnikov in svetnic in premišljevalne in molitvene knjige, katere izdaje leto za letom. — Morda poravna zamudo, katero je zagrešila z odklonitvijo »Majke«, dasi »Bog i Hrvatska« ne dosega »Majke«.

R. G—l.

Oesterreichisch-Ungarische Revue je priobčila v 3. letošnjem zvezku na str. 201. nemški prevod: »Der zurückgebliebene Vogel«. Aus dem Slovenischen des S. Gregorčič übersetzt von Helmar Wilbus.

Die Zeit je objavila v številki z dne 10. aprila t. l. med drugimi članki članek dr. M. Murka: »Die Sprachenfrage in Finland und in den russischen Ostseeprovinzen« (str. 17.—20.), ki ni le zanimiv sam ob sebi, ampak še posebno zategedelj, ker analogne razmere avstrijskega čitatelja silijo k primerjanju z domačimi odnošaji, ki, žal, niso ugodnejši od fnsko-ruskih.

Še nekoliko besed o Prešernovem sonetu »Chorwölfe«. Ker se mi zdi, da po onih kratkih opombah, ki so bile pridejane prevodu omenjenega soneta (na 123. strani letošnjega »Zvona«), sonet morda vendar ni popolnoma razumljiv, tedaj hočem obširneje razpresti ono starogrško pripovedko o Heraklejevi smrti in o Filoktetu, na kateri je osnovana primera v prvih dveh kiticah tega soneta.

Ko se je bil zaročil Heraklej z Dejaniro, hčerjo Ojnejevo, in se je po daljšem bivanju v Kalidonu selil z njo v Trahino, ju je privedla pot do reke Evena. Ob tej reki je bival kentaver Nes, ki je na svojih plečih prenašal potnike črez vodo. Heraklej se je namenil bresti sam, Dejanira pa